

Srbija zoper Avstrijo in na stran Rusije. Nam se dozdeva, da Ristič ne zasluži svoje hvale, ako to stori, kajti Avstrija je najbližja sosed, car — ruski — pa je daleč. Vsakdo pa zna, da je bližnja pomoč boljša, kakor pa daljnja.

Poziv in odziv.

(Konec.)

„Ali“ — bode nekateri naših bralcev rekel — „od kod pa naj vzamemo slovenske uradnike, ker so pa taki, po izreku velevažne osebe le bele vrane?“ — Ali ka li! Po celi Štajarski najdeš te bele vrane razkropljene, kakor da bi jastreb, ali Bog zna, kako se imenuje ta sovražnik, med nje prišel. Po tem takem ni čudo, da jih tam, kamor dohajajo, pomanjkuje, in da je temu tako, hočem s sledečim dogodjajem č. bralce prepričati:

O poletnih časih se namreč pečam z nabiranjem špajke, eviča in vsakovrstnih zdravilnih korenin, katere se, kakor je znano, le po visokih gorah nahajajo. Doslej sem te rastline nabiral v slavnih Solčavskih planinah, a lani hotel sem srečo poskusiti v vnebokipečem gornještajarskem bregovju in sem se tedaj tja napotil, da si ob enem tudi pogledam sloviti benediktinski samostan v Admontu in bližnje tam znamenito, tako zvano „Gesäuse“. Ko sem si to ogledal, vsel sem si na vlak, da me dovede v Schladming, a vlak ne gre v eni zvezi iz Admonta v Schladming, temveč se morajo potovalci v veliki postaji „Selzthal“ seliti, in tukaj našel sem — kaj neki? — No, „bela vrana“, to pa v osebi vodja tamkajšnjega poštnega urada.

Po kratkem zadržku lokomotiva zabrizga in jaz drdam proti jugozahodu in ko nekoliko stacij prehitimo, zavrešči konduktar: „Schladming, 3 Minuten“ in jaz skočim iz kupeja, da se od tukaj podam na sloviti „Dachstein“ in sicer „per pedes apostolorum“, to je: pešice in tu nekaj zagledam, dragi bralec, kaj misliš, kaj je bilo? No, „bela vrana“ v osebi tamkajšnjega c. kr. dav. kontrolorja. Ko sem si potem na visokem „Dachsteinu“ kmalu nabral dovolj špajke, eviča in drugih gorskih cvetlic, zavil sem culico, ter se radostno napotim proti mili mi slovenski domovini. Da si pa bolj ogledam ta nemški svet, in da bi bolj prilično opazoval še tudi to samo zveličavno kulturo, šel sem pešice ter sem proti večeru truden došel v mesto „Rottenmann“ in kaj sem zopet tukaj zasledil, to uganeš, dragi bralec, lahko, ako se mojih dozdajnih dogodkov spominjaš, bila je zopet „bela vrana“ v osebi tamošnjega c. kr. davkarja. To zasledil sem vse le slučajno, in ko bi se komu vredno dozdevalo, potegniti se bolj natančneje za te bele vrane, gotovo bi se jih našlo lepo število, in komur bi se posrečilo

te bele vrane dati svojemu narodu, za katerim gotovo hrepenijo, pribori si večje zasluge, kakor s slovenskimi napisi, ker s tem bi se narodu vstreglo in vrane bi mu gotove bile hvalježne.

Zatorej dragi „Šmarčan“, kedar se drugoč lotiš te pošasti, ki nam ne privošči v § 19 zagotovljenih pravic, primi jo za roge, a ne za rep! — Da jo prevladaš, *) v to pomози Bog!

Gospodarske stvari.

Obrezovanje trsa.

Obrezovanje trsa je jako imenitno delo v vinoreji; kajti po njem se ravna celi razvitek vinske trte, tako da obrezovanje sploh pospešuje rast in plodovitost trsa, lahko mu pa tudi škoduje. Zlasti takrat je pravilno obrezovanje velike važnosti, kedar trs pozebe, ali samo deloma, ali pa celo do korena, kedar mora vinorejec paziti, da si ne pogubi in ne pokonča cele trte.

Pozebljenje trsa prihaja nekaj od zemlje, v katero je trs vsajen, in pa čem nižje vinograd leži, čem bolj je vinograd obrnjen proti severu in čem ravnejša je vsa okolica, tem lažje pozebe trs. Ali tudi zemlja sama upliva zelo na pozebljenje trte, in nevarnost je tem večja, čem težja in mokrejša je zemlja. Zelo škodujejo tudi razni vetrovi, posebno severni in zapadni, ako trajajo dolgo časa. Znano je tudi, da nekatere trte prej pozebejo, kakor druge; tako n. pr. zelenika lažje prenaša zimo, kakor kraljevina v istih okoliščinah.

Da se izpozna, ali je pozebel trs ali ne, mora se na vse te okolnosti jemati ozir, in pri obrezovanju trte se ne sme tako lahkomisljeno ravnati, kakor se to dandanes navadno godi, temveč premisliti se mora vse, kar bi lahko bilo krivo, da je pozebla trta.

Trs lahko različno pozebe in sicer: 1. ali pozebejo mladike, 2. a i rozge, ki so že dozorele za prihodnje obrezovanje, 3. ali pozebe celi trs do korena, ali pa 4. pozebejo očesa (popki.)

Kolikor se da po letošnji zimi soditi, pozeblo bo letos največ mladik, zlasti po tistih krajih, kjer se je lani pokazala peronospora viticola (strupena rosa). Zaradi peronospore je namreč odpalo na večih krajih listje prej, kakor so dorasle mladike na trsu. Ker je pa znano, da je listje oni del rastline, ki prenareja sok v pripravno hrano, da se trs sploh lahko razvija, ki srka iz zraka potrebnega ogljenca, tako je razumljivo, da se brez listja ne more razvijati nobena rastlina; ostane tedaj v onem stanu svojega razvitka, v katerem je bila ta-

*) Da bi bilo to Šmarčanu najljubše, ni dvoma in on, kakor ga poznamo, misli s slov. ljudstvom vred: Korak za korakom! Ured.

krat, ko ji je odpadlo listje. In tako je tudi pri vinski trti; čem prej je odpadlo listje, tem manj so dorasle mladike; čem manj so pa dorastle mladike, tem težje prenašajo zimo in mraz. Zato opozarjamo naše vinorejce, da letos dobro pogledajo, ali so pozeble rozge ali pa očesa (popki).

Da je rozga pozebla, pozna se po barvi, ako se trta zareže z nožem. Če je znotranji les rujave barve, tedaj je rozga cela pozebla; ako je pa v sredini les zelen, ter se vidi, da je samo zunanji del pozebel, tedaj je mogoče, da še začnejo poganjati očesa, a vendar ni dobro, da se taka rozga obrezuje, ker lahko zaostaja v svojem razvitku in pozneje celo propada.

(Konec prih)

Sejmovi. Dne 14. marcija na Bregu v Ptui in v Tržišah pri Slatini. Dne 15. marcija v Zdolah in dne 16. marcija v Poličanah (za svinje).

Dopisi.

Iz Rogatca. (O šoli. *) Naša župnija ima dve šoli; edno, trirazrednico v trgu, ki se je sozidala s pomočjo nemškega „šulvereina“, na kateri je v drugem šolskem letu že učni jezik nemški; druga, enorazrednica, se je preselila z dovoljenjem deželnega šolskega sveta iz pol ure oddaljenega Gaberja, dne 1. sušca tudi v trg. Uzroki selitve so bili ti-le: Lega šole v Gaberji je tako neugodna bila, da je morala dobra četrtinka otrok nemško šolo v trgu obiskovati, kar je stalo kmečko srenjo veliko denarjev; za tekoče šolsko leto plačuje šolskih stroškov v trg nekaj nad 100 gld. Šola v Gaberji je na samoti, in ker g. učitelj ni tam prebival, ter so bili otroci posebno od 12. do 1. ure sebi prepuščeni, bila bi se prav lahko kaka nesreča zgodila po otrocih med seboj, po pijancih, hudobnem človeku ali drugače. Hvala Bogu, da se nesreča ni zgodila med tem časom! Stroški za šolo pa so bili preveliki. Za najemščino se je plačevalo na leto 180 gld., gosp. učitelju za stanovanje na leto 137 gld. 50 kr. in g. katehetu za pot 40 gld., torej skupaj 357 gld. 50 kr. reci: tri sto sedem in petdeset goldinarjev brez stroškov, ki vsako šolo še posebej zadenejo. Najbolj pa je verne može krajnega šolskega sveta to bolelo, da se je g. učitelj stalno branil, otroke vsaj enkrat v tednu po leti k šolarski meši pripeljati, med tem ko so tržke šolarje videli vsak torek in petek v cerkvi ter z radostjo poslušali, kako so se lepe pesmice mašne, na čast sv. Alojziju itd. iz njih sre povzdigovale k nebesom. Vrh tega so tudi ne-

marni stariši svoje otroke le slabo h krščanskemu nauku, ki se je vsako sredo razlagal, pošiljali, čeravno bi tem otrokom bil najbolj potreben; zgodilo se je celo, da eden fant, iz župnije sv. Roka, celo leto 1887 ni bil pri krščanskem nauku, čeravno je drugače šolo precej redno obiskoval. Vse to je napotilo krajni šolski svet, da je prosil, naj se preseli šola v Rogatec. Da bi se tem bolj varno postopalo, vprašal je pisec teh vrst lansko leto pri velikončnem izpraševanju gospodarje posameznih okolic, kaka da je njihova želja zaradi preselitve v trg, da bi vedel potem v okrajnem šolskem svetu resnico poročati. Razun Jurija Bele in Šahenbeca so vsi pričujoči gospodarji rekli, da želijo šolo imeti v trgu, in tako je pisatelj tudi okrajnemu šolskemu svetu sporočal. Ko je deželni šolski svet preselitev dovolil za 2 leti, upajmo za zmiraj, iskal je krajni šolski svet v trgu stanovanje, pa stavljale so se mu take pogodbe, da jih ni mogel sprejeti in je toraj kupil hišo v trgu blizu cerkve za 4140 fl.; da se je hiša priredila za šolo in stanovanje učiteljevo, potrosil je 520 gld., in če načelnik Mikuš svoje vožnje in lesa, ki ga je dal, vkup za 120 gld., srenji daruje, stane popravilo 400 fl. in tedaj cela šola 4540 gld. Obresti od te svote bodo po 5 od 100 znašali 227 gld. Ker so dosedanji stroški znašali 357 gld. 50 kr., za naprej pa bi bili stroški 227 gld., prihrani si srenja na leto 130 gld. 50 kr. Davki in popravila pa bodo se lahko poplačali z najemščino, katero še srenja za ostale prostore dobi. Sedaj so se dali v najem za 84 gld. na leto, tako da ostane 130 gld. gotovega dobička proti poprej; in če srenja ostane pri dosedanjih plačilih za šolo, bode se šola v 25 do 30 let popolnoma plačala, ne, da bi bilo treba večjih naklad za to. Ker še spada tudi lep vrt zraven, bode imel g. učitelj tudi priložnost nekaj za sadjerejo storiti, za katero se dosedaj na obeh šolah ni toliko storilo, da bi bilo imena vredno. Ker ima vsaka dobra reč svojih sovražnikov, ne sme tudi tukaj nasprotnikov manjkati. Da so tržani nasprotniki, a ne vsi tržani, samo nekateri, temu se ne bo čudil, kdor pozna naše razmere; da pa ne vidijo, da bi bil v tej hiši krčmar ali trgovec, ako bi se ne bila za šolo kupila, to je čudno; saj vendar vsi tožujejo, da ni kupcev ne pivca! Imamo pa tudi na kmetih taci, katerim ni nikoli prav, kar delajo pametni možje. Le njih modrost se mora svetiti. Le kar oni rečejo, to je prav, in pride jim tudi laž prav, če ne gre drugače. To pa ni prav!

J. T.

Iz Marenberga. (Zadušnice. Posojilnica.) [Konec.] Na žalost pa so to neki, ki delajo očitno mnenje. Slepa množica pa drvi in vpije za takimi možiceljni, da si sama ne ve, kaj in kako, kajti sama je prelena, da bi

*) Zadnje število je bilo že vse v stavu, ko smo dobili ta dopis iz pošte in torej ni bilo več mogoče spraviti ga še v tisto. Ured.